

Daisy Idla Nilsson

1924 - 2021

Daisy

Tiden i Estland

De första tjugo åren växte Daisy upp i Estland. Pappa Ernst Idla hade i Estland blivit känd och etablerad i fråga om idrott och gymnastik. Han tränade ungdomar som ägnade sig åt löpning, höjd- och längdhopp, blev rikstränare för estniska friidrottare inför OS 1928 och 1936, och höll radiosändningar med morgongymnastik tillsammans med hustru Leida som stod för den pianomusiken som hon själv komponerat till rörelserna. I Tallinn tillkom Ernst Idlas Gymnastikinstitut för undervisning och utbildning av lärare. Det var också där han utvecklade sin Idlametod som Ernst Idla beskrev som en rytmisk rörelselära avsedd för kvinnor, män och barn. Idlametoden spreds till skolorna i Estland och den kom att dominera den fysiska rörelseskolningen i landet.

Under de sovjetiska och tyska ockupationerna upplevde Daisy och hennes sju år yngre syster Ingrid skrämmande händelser. När gården som familjen bodde på kom att bli centrum för stridigheter träffade kulsplitter rygg och ben på både Daisy och hennes pappa Ernst. Splittret i Daisys kropp fanns sedan kvar livet ut.

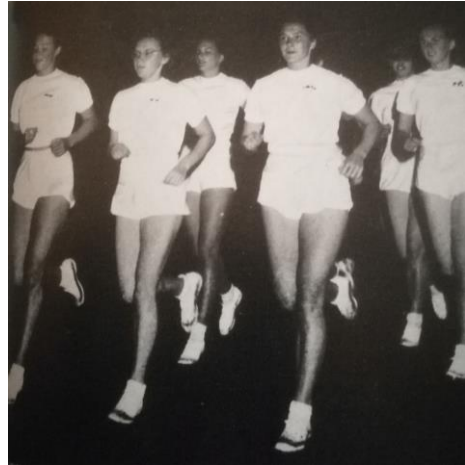
Flykten till Sverige

När Sovjet påbörjat sin andra ockupation av Estland lyckades familjen få tag på en båt att fly med. Av de ca 100 estländska passagerarna var 14 personer från Daisys familj och släktingar. Den 23 september 1944 påbörjades flykten till Sverige. Det blev ett dramatiskt dygn över ett stormigt Östersjön och med ryska flygplan som försökte stoppa flykten. Då båten närmade sig den svenska kusten upptäcktes den av en svensk marinbåt som förde dem till Sandön i Stockholms skärgård. Där möttes de av lottor som bjöd dem på limpsmörgåsar med prickig korv, välling och stekta flundror. Den festmåltiden glömde ingen av dem och varje årsdag firas med samma sorts smörgåsar.

Idlaverksamheten i Sverige

Redan 1945 kunde Ernst Idla starta sin verksamhet med estniska kvinnor som deltagare i dåvarande Gymnastiska Centralinstitutets lokaler i Hamngatsbacken i Stockholm. Svenska hade han lärt sig på egen hand så 1946 genomfördes den första Idlakursen för svenska lärare. Uppbyggandet av Idlaverksamheten engagerade hela familjen.

Idlametoden började nu uppmärksammas alltmer och fick ett succéartat genombrott under den internationella gymnastikuppvisningen Lingiaden 1949 på Stockholms Stadion. Den genomfördes som en ljusfest med Ernst Idla som regissör. Att få tag på bollar hade varit ett problem. Tack vare Bertil, Daisys blivande make, kunde man få fram bollar av rågummi men de var utan färg. Lösningen blev att deltagarna själva köpte röd och vit lackfärg och målade sina bollar. Daisy var en bland alla de 280 Ildadeltagarna inne på Stadions arena. Genombrottet för Idlaflickorna ledde till att många nu ville lära sig att träna enligt Idlametoden. (Bilden är från invigningen av Lingiaden 1949.)

Ingrid

Det administrativa arbetet inom Ildarörelsen sköttes under många år av systemen Ingrid. Hon var också ledare och instruktör samt organiserade alla uppvisningar och turnéer inom Sverige och i övriga världen. När Sovjets ockupation upphörde 1991 flyttade Ingrid tillbaka till Estland för att där åter föra in Idlametoden i skolgymnastiken och leda kurser för lärare. När fartyget "Eustonia" sjönk i september 1994 var hon tyvärr en av passagerarna som sedan dess rapporterats saknad.

"Daisy sprang - som det verkade - utan att nudda marken eller golvet!"

Daisy blev själv en mycket duktig Iddagymnast. Särskilt uppmärksammade man hennes stora skicklighet i löpning och i att hantera boll.

Gång- och löpning får alltid entusiastiska omdömen efter uppvisningar. "Att något så enkelt och ursprungligt som gång och löpning kan utföras så hänförande vackert, naturligt och varierat!" är en vanlig kommentar.

"Daisy var så kunnig och mjuk och hon gjorde de vackraste rörelserna av alla." (DN 2015-05-25)

Daisy var mån om sin personliga integritet och att värna om Ernst Idlas livsgärning. Hon ledde träningsgrupper under många år och utbildade Idlaledare både i Sverige och i Estland. Efter att Ernst Idla avled 1980 blev Daisy chefredagog och ansvarig för att föra Idlametoden vidare.

Hon kom att bli en mycket uppskattad ledare och ledarutbildare. Som pedagog var hon alltid kunnig, väl förberedd och utstrålade mycket stort engagemang. Hon hade en mjukhet i sitt sätt att leda och var frikostig med att berömma deltagarna i sina damgrupper men också noggrann med att visa hur rörelserna skulle utföras bättre och särskilt viktiga var grundrörelserna. Att det enkla är det vackra framhöll hon ofta. Vad gäller hennes inställning till musiken så fick den gärna vara modern. Flera av de teman, som hon utvecklade, är fortfarande en viktig del av träningen som t.ex. Äppelblom, Daisys lugna armrörelser och sidoböjningar.

Det arrangerades ett antal träningsresor till olika länder. Till en början leddes träningen av Ernst men senare tog Daisy över. Även maken Bertil var med och vid några av resorna även äkta män till deltagarna.

Daisys make Bertil Nilsson (1920 - 2020) var en skicklig amatörfotograf och dokumenterade Idlarörelsen i bilder. Tillsammans såg de till att alla former av dokumentation av Idlaverksamheten blev arkiverade.

Daisy var ledare fram till 2010 och var då i den aktningsvärda åldern av 86 år och hade då inte längre möjlighet att vara aktiv i Idlaverksamheten. De Idlaledare som efterträdde Daisy i Immanuelskyrkan hade täta telefonkontakter med henne för att diskutera och få råd i ledarfrågor. Hon var mycket angelägen om att hålla sig informerad om vad som hände och vad som var på gång i verksamheten.

När Daisy 2020 bodde på ett äldreboende önskade hon att få se en Idlauppvisning att glädjas åt både för egen del men också för övriga på boendet. I augusti samma år uppfylldes hennes önskan då några flickor ur representationsgruppen gjorde en uppvisning där bl.a. teman från 40-talet fanns med. Flickorna förberedde sig noga i visshet om att Daisy var huvudpersonen i publiken på balkongen. Flickorna var duktiga och Daisy liksom övriga boenden och personal uttryckte sin uppskattning.

Daisy avled den 28 december 2021.

Det är med stor tacksamhet och respekt vi kommer att minnas allt som Daisy från unga år tills livets slut har betytt för Idlaverksamheten.

Daisy Idla Nilssons bok ***Idlaflickorna och Ernst Idla*** har varit inspirationskälla till dessa rader och några bilder är hämtade ur boken. Två bilder är ifrån rapporten "***Lingiaden 1949 och Idlagymnastiken***", utgiven av Vello Pekomäe och Gunvald Håkansson. Idlaledare som varit kollegor till Daisy har bidragit med uppgifter till denna text.

Marie-Louise Lavén, Elisabeth Romefors

Daisy - idel ädel Idla

För att hedra Daisys minne kommer Föreningen Idla att bidra med 50.000kr till Ernst Idlas fond i Estland. Beloppet tas från den donation föreningen fått, år 2015 i Gitte Nordströms testamente, för att bevara, sprida och utveckla Idlaverksamheten i Sverige och utomlands enligt föreningens stadgar.

Det kommer att bli möjligt för den som vill att ge ett personligt bidrag till fonden för att hedra Daisy. Om du är intresserad att bidra kontakta Elisabeth Romefors (elisabeth.romefors@telia.com eller tel:070-6337509).

Som bilaga till detta IdlaNytt finns en text skriven av Margareta Nilsson som i brevform handlar om de minnen Margareta har efter alla år med Daisy som Idlalärare.

Ernst Idlas fond i Estland

Idlaverksamheten i Estland låg Daisy varmt om hjärta och att stödja den är det bästa sättet att hedra henne. Ett lämpligt sätt är att bidra till Ernsts Idlas fond i Estland som Daisy var med och bildade.

Fonden skapades i december 2004 då Eri Klas, dåvarande styrelseordförande för Estlands nationella kulturstiftelse, och Daisy Idla-Nilsson undertecknade ett avtal om att bilda en fond i Ernst Idlas namn.

Fonden är alltså en delfond i den estniska kulturfonden/ Eesti Rahvuskultuuri Fond/.

From 2011 har det årligen utdelats stipendium till förtjänta företrädare för Idlaverksamheten i Estland.

På bilden syns Daisy och Eri Klas

Uttran, februari 2022

Kära Daisy!

Jag tänker så ofta på Dig. Minnesbilden av en mjuk, vänlig människa som såg till individen har etsat sig fast. Du var aldrig nedvärderande utan ständigt uppmuntrande. Ditt goda omdöme, Din djupa insikt och Ditt stora kunnande bäddade för en naturlig auktoritet med lysande lektioner som resultat. Ändå var du så kritisk mot Dig själv; Du blev i det närmaste förkrossad när Du någon gång själv tyckte att Du lyckats mindre bra. Jag minns också Dina vackra handrörelser, påminnande om de rituella handrörelserna hos buddha- och shivapräster.

Jag kan ännu höra Din röst när Du sa: ”Nu tar vi de lugna rörelserna”. Då visste vi vad som väntade oss: avspänning, tystnad och ro, alltså ingen musik eller prat. En serie på ca fem grundläggande rörelser inleddes med att vi reste oss högt på tå med uppsträckta armar, 10 gånger i egen takt, Alla andra avsnitt av Dina lektioner beledsagades alltid av underbar musik, där musik och rörelser blev ett.

Du lärde oss också något som jag tillämpar nästan dagligen. Efter golvrörelserna gällde det ju att ta sig upp. ”Nu sätter ni vänster fot framför och reser er upp” - så enkelt och väl fungerande!

Så roligt jag har haft tillsammans med Dig! Filmförevisning i enskilt rum på Immanuelskyrkan för hela torsdagsgruppen, där Du bjöd oss på Dina fantastiska piroger, som vi sköljde ner med kaffe eller te. Och Marskär, där vi tränade och sedan bespisades med lax som bara smalt i munnen! Undrar så om Bertil fångat den? Firandet av Din 70-årsdag i Militärhögskolans källarvalv blev också en glad, god och gemytlig samvaro.

Och, Daisy, alla vårresor! På Mallorca vandrade vi genom apelsinlundar, gjorde härliga cykelturer, läste poesi vid havet, dök in i grottor och köpte på oss pärlbesatta skönheter. Tänk, den gången vi efter intagen middag försökte klura ut vem som skulle betala vad! Det blev lika galet som i sketchen med Margareta Krook och Lars Ekborg och utlöste kaskader av skratt.

Tunisien, där ruinerna efter Karthago påminde om svunna tider och köpmännen snabbt lärde sig elda på köplusten hos blonda svenska flickor. De snappade upp våra namn att användas vid ett litet mer personligt handelsutbyte – och visst var det trevligt att tilltalas med sitt eget namn. Ändamålet helgar medlen! Minnet av Tunisien: brusande hav, betagande blomsterprakt och, framför allt, de vackra portalerna.

Cypern – besök i Kition – föregångare till Larnaca men i dag bara ruiner -, barfota promenad i strandkanten till cikadornas sång i nymånens sken, safari i jeep på

åsnestigar, äkta cypriotisk lunch i Troodos-bergen, getter som vi inte sett maken till i en liten kulturmärkt by, som hölls levande av bara 4 personer. Minsann fanns det inte också ett Bali Hai – så döpte vi den lagun där vi simmade in i och ut ur grottorna.

Portugal med arv från moreerna i form av målade kakelplattor, vars rika dekorer prydde offentliga byggnader både inom- och utomhus. Vi upplevde storslagen natur i ihållande regn. Självt kom jag hem med bruten fot.

Gran Canaria med sina vulkaniska berg, djupa raviner, Pinjemadonnan, bananplantager, botanisk trädgård. Stranden, där vi på Ernsts tid gjorde fotavtryck i sanden, var nu befolkad av nudister. Då var det lugnare i Puerto de Mogán med dess smala, vindlande gränder, de vackra husen med sin färgsprakande Bougainvillea, de små pittoreska torgen, marinan full av segelbåtar – allt ger skäl för namnet "Lilla Venedig".

Azorererna med hortensiahäckor, vackert böljande landskap, Ungdomens Källa, "Cozidos" (maträtt som vi fick se tillagas över vulkanvärme), Ponta Delgada med sin vackra stenläggning på trottoarerna, kratersjöarna Lagoas das Sete Cidades, bad i den varma källan Caldeira Velha, klövjade åsnor och åsnor förspända skrangliga transportkärror.

Kära Daisy, vad allt har Du inte berikat mitt liv med! Du har en stor plats i mitt hjärta.

Tillgivna vännen

Margareta